

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

УДК 351.74:347.95

DOI 10.36919/3041-1149(Print).9.2025.227-233

І. В. Бесага,

доктор філософії у галузі права, доцент,
доцент кафедри адміністративного права
та поліцейської діяльності ННПФПКП,
Львівський державний університет
внутрішніх справ

email: animespirit12@ukr.net

ORCID 0000-0002-2736-4985;

Н. В. Шевчук,

канд. юрид. наук,
прокурор другого відділу процесуального
керівництва управління процесуального
керівництва у кримінальних провадженнях
слідчих територіального управління,
Державне бюро розслідувань

Київської міської прокуратури
email: nataliiashevchuk@ukr.net

ORCID 0009-0004-4934-1962;

Н. В. Адамчук,

аспірант кафедри права,
ПВНЗ «Європейський університет»
email: nadamchuknaza@e-u.edu.ua

ORCID 0009-0006-1347-2877

ПРЕДСТАВНИЦТВО ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ В КАСАЦІЙНОМУ ЦИВІЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Стаття присвячена дослідженню процесуального статусу прокурора в касаційному провадженні в цивільному процесі України, зокрема особливостям реалізації ним повноважень із захисту публічного інтересу у випадках, визначених законом. Актуальність теми зумовлена потребою в переосмисленні меж прокурорської ініціативи на стадії касаційного перегляду в контексті принципу диспозитивності, змагальності та дотримання вимог доступу до касації. Показано, що участь прокурора в касаційному провадженні не повинна отожденоватися із сформованими уявленнями про наглядову функцію чи альтернативу адвокатурі, а має розглядатися як специфічна форма публічного представництва в процесі, яка визначена й обмежена законодавчо визначеними повноваженнями прокурора.

Метою статті обрано з'ясування змісту та обсягу процесуальних повноважень прокурора в касаційному провадженні в цивільному процесі України з урахуванням специфіки його участі у справах, що стосуються охорони / захисту публічного інтересу, а також виявлення теоретико-прикладних проблем реалізації прокурором права на касаційне оскарження. Методологічну основу становлять формально-юридичний, системний, порівняльно-правовий і герменевтичний підходи, що дають змогу виявити взаємозв'язок між функцією прокуратури, процесуальними обмеженнями касаційного оскарження та судовою практикою Верховного Суду.

У статті здійснено аналіз законодавчих положень, що визначають процесуальні права прокурора в касаційному провадженні, а також узагальнено підходи судової практики щодо допустимості його участі у відповідних справах. Особливу увагу приділено нормативно встановленим умовам представництва прокурором інтересів держави у суді касаційної інстанції. Обґрунтовується публічно-правова природа прокурорського представництва, що передбачає наявність спеціальних підстав і процесуального обґрунтування ініціативи в кожному конкретному випадку. Зроблено висновок про те, що ефективна реалізація прокурором права на касаційне оскарження потребує дотримання як внутрішньоінституційних приписів, так і критеріїв допустимості, сформованих Верховним Судом у світлі засад верховенства права й належного доступу до правосуддя. Перспективи подальших досліджень убачається в поглибленому аналізі практики Верховного Суду щодо допуску прокурорських касаційних скарг і розробленні концепції ефективного представництва публічних інтересів на касаційній стадії цивільного процесу.

Ключові слова: доступ до касації, процесуальні гарантії, практика Верховного Суду, публічний інтерес у цивільному судочинстві, процесуальний статус прокурора.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження процесуального статусу прокурора в касаційному провадженні зумовлена потребою в чіткому визначенні меж його участі в захисті публічного інтересу на етапі перегляду судових рішень. Попри усталене нормативне регулювання, практичне застосування відповідних повноважень прокурора породжує ряд теоретичних і прикладних питань щодо легітимності його ініціативи в касаційному процесі, співвідношення з принципом диспозитивності та процесуальної самостійності учасників справи, а також узгодженості з критеріями доступу до касаційного перегляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі усталеною є позиція щодо внесення до суб'єктів касаційного оскарження учасників справи та осіб, права яких порушено судовим рішенням. Сучасний дискурс зосереджується на проблематиці процесуального статусу таких суб'єктів, зокрема меж їхніх повноважень у касаційній інстанції. Вагомий теоретичний доробок у цій сфері представлений у працях С. Которобая, Д. Ліпського, Р. Мінченка, О. Штефан, О. Грабовської та інших дослідників.

Метою статті є з'ясування змісту та обсягу процесуальних повноважень прокурора в касаційному провадженні в цивільному процесі України з урахуванням специфіки його участі у справах, що стосуються захисту публічного інтересу. Водночас особлива увага приділяється винятковому, екстраординарному характеру такого представництва, яке не повинно розглядатися як загальне чи альтернативне до інституту адвокатури, а потребує наявності спеціальних підстав, законодавчого обґрунтування та процесуальної доцільності. Також метою є виявлення теоретико-прикладних проблем реалізації прокурором права на касаційне оскарження.

Виклад основного матеріалу дослідження. У частині третій статті 24 Закону України «Про прокуратуру» закріплено, що прокурор має право подати касаційну скаргу в цивільних, адміністративних і господарських справах, якщо він брав участь у розгляді справи [1]. Однак Закон також передбачає можливість оскарження судових рішень, незалежно від участі прокурора в розгляді справи, за умови, що касаційна скарга подається прокурором вищого рівня. До таких належать Генеральний прокурор, його перший заступник і заступники, керівники обласних та окружних прокуратур, їхні заступники, а також керівництво Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

Процедурні аспекти подання касаційних скарг органами прокуратури деталізовано в наказі Офісу Генерального прокурора від 21 серпня 2020 року № 389 «Про організацію діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді». Цей документ конкретизує, хто саме із прокурорських працівників має право подати касаційну скаргу залежно від обставин участі прокурора в апеляційному провадженні, а також визначає порядок дій у разі виявлення справи в порядку моніторингу. Зокрема, у разі коли розгляд справи в апеляційній інстанції відбувся без участі прокурора, право на подання касаційної скарги належить прокурорам, які ініціювали апеляційне оскарження. Крім того, під час подання касаційної скарги обов'язковим є інформування Офісу Генерального прокурора з наданням копії скарги не пізніше ніж за п'ять

днів до закінчення строку касаційного оскарження, із зазначенням відповідного електронного наглядного провадження [2].

У контексті захисту публічних інтересів частина третя зазначеної статті передбачає, що прокурор уповноважений представляти в суді законні інтереси держави в разі їхнього порушення або загрози такого порушення за умови бездіяльності або неналежного виконання обов'язку захисту відповідним суб'єктом владних повноважень чи у випадку відсутності такого органу [4]. І в цьому разі прокурор зобов'язаний обґрунтувати підстави для свого звернення, за винятком ситуацій прямо передбачених законодавством.

У межах процесуального механізму захисту публічного інтересу прокурор відіграє ключову роль як суб'єкт, наділений правом представництва інтересів держави в суді. Закон України «Про прокуратуру» та Цивільний процесуальний кодекс України формують ряд умов і процедурних вимог, що визначають допустимість та межі такого представництва. Так, відповідно до частини третьої статті 23 Закону України «Про прокуратуру», прокурор може звернутися до суду для захисту законних інтересів держави лише за наявності спеціальних умов. Зокрема, таке представництво можливе в разі коли: порушено або існує загроза порушення інтересів держави; відповідний орган державної влади, орган місцевого самоврядування або інший суб'єкт владних повноважень не здійснюють або неналежно здійснює захист таких інтересів; відповідний орган взагалі відсутній.

Закон встановлює також ряд інших обмежень щодо здійснення прокурором представництва інтересів держави. Так, не допускається представництво в інтересах державних компаній, у правовідносинах, пов'язаних із виборчим процесом, діяльністю Верховної Ради України, Президента України, медіа, політичних партій, організацій професійного самоврядування та інших громадських об'єднань. Представництво інтересів держави в особі Кабінету Міністрів України чи Національного банку України можливе лише за наявності письмової вказівки Генерального прокурора або відповідного його заступника, що забезпечує додатковий інституційний контроль за ініціацією відповідного процесу.

Особливої уваги заслуговує питання допустимості представництва інтересів держави через конкретизованого суб'єкта. Відповідно до частини третьої статті 23 Закону України «Про прокуратуру» прокурор здійснює представництво інтересів держави виключно в разі, коли орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень не здійснює або в неналежний спосіб здійснює захист таких інтересів, або за відсутності відповідного органу. Такий підхід ґрунтується на публічно-правовій природі представництва прокурора, яка не дає змогу йому виступати в інтересах приватних осіб, суб'єктів господарювання чи організацій, що не мають статусу суб'єкта владних повноважень. Отже, прокурор не наділений правом звернення до суду від імені юридичних осіб публічного права, якщо вони не є суб'єктами владних повноважень, зокрема державних підприємств або національних парків, що мають статус підприємств чи установ, – навіть у разі, коли держава є їхнім засновником або власником. Така позиція логічно випливає з вимог частини другої статті 19 Конституції України, відповідно до яких органи державної влади та їхні посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень і в спосіб, що передбачені Конституцією і законами України. Системне тлумачення вказаних положень, підтверджене також висновками Великої Палати Верховного Суду, дає змогу стверджувати, що легітимним об'єктом представництва з боку прокурора в суді є виключно суб'єкти, які здійснюють владні управлінські функції в межах компетенції, визначеної законом [5; 6]. На відміну від прокурора та органів, через які діє держава, юридичні особи, які не є такими органами, діють як самостійні суб'єкти права – учасники правовідносин (пункт 62 постанови ВП ВС від 22 жовтня 2019 року у справі № 923/876/16) [13]. Інтереси державного підприємства можуть не збігатися з інтересами держави, яка має статус засновника (вищого органу) такого підприємства (пункт 71 постанови ВП ВС від 16 лютого 2021 року у справі № 910/2861/18) [7; 15]. У позовній заяві або іншому процесуальному документі прокурор має чітко зазначити, у чому полягає порушення інтересів держави, що зумовлює потребу в їхньому захисті, на підставі якого закону він звертається до суду, та визначити орган, уповноважений здійснювати відповідні функції. Невиконання цих вимог зумовлює застосування процесуальних санкцій, передбачених статтею 185 ЦПК України, зокрема залишення заяви без руху або її повернення.

Положення статті 56 ЦПК України розширюють сферу прокурорських повноважень у цивільному процесі. Згідно з цією нормою прокурор має право: звертатися до суду із позовною заявою в передбачених законом випадках; брати участь у розгляді справ, відкритих за його позовом; вступати у справу з ініціативи до початку розгляду за сутністю – навіть якщо справа була ініційована іншою особою; подавати апеляційні та касаційні скарги, а також заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами [3].

У чинній правовій системі України прокурор, реалізуючи функцію представництва інтересів держави в суді, не виступає класичним представником у розумінні приватноправового інституту представництва, а діє як самостійний суб'єкт, уповноважений Конституцією України та законом. Особливість такого представництва полягає в його публічно-правовій природі. Прокурор не замінює відповідний орган державної влади чи орган місцевого самоврядування, а здійснює самостійні процесуальні дії виключно в межах спеціального мандата – за наявності факту порушення інтересів держави або загрози їхнього порушення, у разі бездіяльності або неналежного виконання функцій уповноваженим органом (з урахуванням положень п. 5 ст. 56 ЦПК України). Отже, прокурор виконує компенсаторну роль у захисті публічного інтересу, коли інші суб'єкти, покликані його забезпечити, виявилися неспроможними реалізувати відповідні повноваження.

Вищенаведене безпосередньо стосується визначення процесуального статусу прокурора як учасника касаційного провадження. Прокурор має право вступити у справу на будь-якій її стадії включно з етапом після ухвалення рішення судом першої інстанції за умови виявлення порушення публічного інтересу, що потребує судового захисту. У цьому контексті прокурор постає як самостійний процесуальний суб'єкт, а не як представник сторони, в інтересах якої він діє. Його повноваження та обов'язки визначаються законом і нетотожні правосуб'єктності сторін процесу, за винятком прямо передбачених ЦПК України випадків (зокрема, ч. 1 ст. 57).

З огляду на це обґрунтованим є висновок, що навіть за наявності заперечень з боку органу державної влади або місцевого самоврядування, на який покладено вирішення спірного питання, прокурор не позбавляється права вступити у справу на стадії апеляційного чи касаційного перегляду. Те саме стосується ситуацій, коли такий орган вважає, що підстав для захисту державного інтересу не існує. Процесуальна автономія прокурора в таких випадках ґрунтується на його обов'язку діяти з метою відновлення порушених інтересів держави або суспільства незалежно від правової позиції уповноваженого органу. Ця позиція також знайшла своє підтвердження в практиці Верховного Суду, зокрема в аспекті тлумачення моменту виникнення підстав для подання прокурором апеляційної або касаційної скарги. Підстави для представництва інтересів держави виникають у прокурора з моменту, коли він фактично дізнався або мав об'єктивну можливість дізнатися про бездіяльність уповноважених органів щодо усунення виявленого правопорушення у відповідній сфері [8]. Утім у реєстрі судових рішень є й позиції Суду, які дещо відходять від вищенаведених висновків [9].

Значну увагу в межах процесуального статусу прокурора як суб'єкта представництва інтересів держави займає питання кваліфікації бездіяльності органу, уповноваженого на захист таких інтересів. Велика Палата Верховного Суду в своїй постанові від 26 травня 2020 року у справі № 912/2385/18 сформулювала важливий висновок: невжиття відповідним органом заходів упродовж розумного строку після того, як йому стало або повинно було стати відомо про порушення інтересів держави, кваліфікується як бездіяльність. Така бездіяльність є правовою передумовою для вступу прокурора у справу [16]. Визначення «розумного строку» має оціночний характер і залежить від ряду чинників, серед яких: потреба в терміновому захисті інтересів держави (наприклад, у разі впливу строку позовної давності або загрози втрати державного майна); масштаб порушення та ймовірність настання невідворотних негативних наслідків; наявність або відсутність об'єктивних перешкод для вжиття заходів захисту органом; правова й фактична можливість реалізації повноважень щодо захисту інтересів держави. Додатково в рамках механізму захисту публічного інтересу прокурор до подання позову зобов'язаний звернутися до компетентного органу з вимогою самостійно усунути порушення. Такий запит слугує превентивним засобом, що дає змогу уповноваженому органу або виправити ситуацію через подання позову, або надати прокурору вмотивовану відповідь про відсутність порушень. Така процедура сприяє дотриманню принципу субсидіарності прокурорського втручання, обмежуючи участь прокуратури випадками реальної потреби.

Інші приклад конкретизації цього підходу містяться в постанові Великої Палати Верховного Суду від 15 жовтня 2019 року у справі № 903/129/18, постановах Верховного Суду від 20 квітня 2022 року у справі № 463/615/20, від 11 травня 2022 року у справі № 203/1021/21, де встановлено, що факт незвернення органу місцевого самоврядування до суду з позовом, який відповідав би вимогам процесуального закону, свідчить про неналежне виконання цим органом своїх повноважень [10; 11; 14]. Така пасивність, що перешкоджає належному захисту прав значної кількості членів територіальної громади, дає прокурору право виступати в інтересах держави чи публічної спільноти.

Важливо зазначити, що поряд із вказаними можливостями вступу в касаційне провадження процесуальний статус прокурора як учасника цивільного процесу покладає на нього й додаткові обов'язки, зокрема ті, що впливають із його компетенції. Наприклад, використовуючи надані законом повноваження, прокурор зобов'язаний самостійно ініціювати отримання відповідних доказів від уповноважених органів державної влади, установ, організацій або посадових осіб, якщо ці докази є істотними для обґрунтування позовних вимог чи доводів касаційної скарги. Невиконання прокурором цього обов'язку може мати несприятливі наслідки, особливо коли прокурор посиляється на недопустимість, недостовірність чи неналежність доказів, які подані іншими учасниками [12].

Висновки. Процесуальний статус прокурора в касаційному провадженні має комплексний характер, поєднуючи функцію представництва інтересів держави в суді та особливий публічний обов'язок сприяти здійсненню правосуддя у справах, що мають суспільну значущість. Його касаційна активність зумовлена потребою в забезпеченні балансу між приватними правами та публічними інтересами в межах цивільного процесу, а також особливостями нормативного закріплення повноважень прокуратури. Втручання прокурора не є альтернативою адвокатурі, а становить екстраординарну процесуальну форму, що передбачає наявність спеціальних підстав, процесуального обґрунтування та відповідності критеріям допустимості, сформованим судовою практикою. Реалізація прокурором права на касаційне оскарження вимагає подальшої доктринальної розробки з урахуванням принципів диспозитивності, процесуальної рівності та обмежених умов втручання в приватноправові спори. Перспективи подальших досліджень полягають в аналізі критеріїв зарахування прокурора до суб'єктів касаційного оскарження (відмінність представництва в розумінні приватноправового інституту від самостійної, зумовленої професійним статусом діяльності), обґрунтованості його участі в конкретних категоріях справ, а також у вивченні підходів Верховного Суду до легітимації прокурорських повноважень у касаційній інстанції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#n195>
2. Про організацію діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді : наказ Офісу Генерального прокурора від 21.08.2020 № 389. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0389905-20#Text>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
4. Грабовська О. О. Інтерес як складова парадигми становища прокурора в цивільному судочинстві. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 1. С. 143–152.
5. Постанова Верховного Суду у справі від 26 жовтня 2022 року № 439/1141/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106988865>
6. Постанова Верховного Суду у справі від 27 червня 2023 року № 205/8536/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111836280>
7. Постанова Верховного Суду у справі від 05 квітня 2023 року № 370/1141/14-ц. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110111239>
8. Постанова Верховного Суду у справі від 09 жовтня 2024 року № 931/322/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122220867>

9. Постанова Верховного Суду у справі від 12 листопада 2024 року № 171/2012/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123012334>
10. Постанова Верховного Суду у справі від 20 квітня 2022 року № 463/615/20. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104232448>
11. Постанова Верховного Суду у справі від 11 травня 2022 року № 203/1021/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104361596>
12. Постанова Верховного Суду у справі від 12 липня 2023 року № 444/1223/17. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112146259>
13. Постанова Великої Палати Верховного Суду у справі від 22 жовтня 2019 року № 923/876/16. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85614604>
14. Постанова Великої Палати Верховного Суду у справі від 15 жовтня 2019 року № 903/129/18. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85174593>
15. Постанова Великої Палати Верховного Суду у справі від 16 лютого 2021 року № 910/2861/18. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95439658>
16. Постанова Великої Палати Верховного Суду у справі від 26 травня 2020 року № 912/2385/18. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90458902>

REFERENCES

1. Law of Ukraine on the Prosecutor's Office dated 14.10.2014 No. 1697-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#n195> [in Ukrainian].
2. Order of the Prosecutor General's Office on the organization of the activities of prosecutors in representing the interests of the state in court dated 21.08.2020 No. 389. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0389905-20#Text> [in Ukrainian].
3. Civil Procedure Code of Ukraine dated 18.03.2004 No. 1618-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> [in Ukrainian].
4. Hrabovska, O. O. (2024). Interes yak skladova paradyhmy stanovyshcha prokurora v tsyvil'nomu sudochynstvi [Interest as a component of the paradigm of the prosecutor's position in civil proceedings]. *Naukovyy visnyk L'vivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. No 1. 143–152 [in Ukrainian].
5. Ruling of the Supreme Court in the case of October 26, 2022, No. 439/1141/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106988865> [in Ukrainian].
6. Ruling of the Supreme Court in the case of June 27, 2023, No. 205/8536/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111836280> [in Ukrainian].
7. Ruling of the Supreme Court in the case of April 5, 2023, No. 370/1141/14-ts. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110111239> [in Ukrainian].
8. Ruling of the Supreme Court in the case of October 9, 2024, No. 931/322/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122220867> [in Ukrainian].
9. Ruling of the Supreme Court in the case of November 12, 2024, No. 171/2012/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123012334> [in Ukrainian].
10. Ruling of the Supreme Court in the case of April 20, 2022, No. 463/615/20. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104232448> [in Ukrainian].
11. Ruling of the Supreme Court in the case of May 11, 2022, No. 203/1021/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104361596> [in Ukrainian].
12. Ruling of the Supreme Court in the case of July 12, 2023, No. 444/1223/17. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112146259> [in Ukrainian].
13. Ruling of the Grand Chamber of the Supreme Court in the case of October 22, 2019, No. 923/876/16. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85614604> [in Ukrainian].
14. Ruling of the Grand Chamber of the Supreme Court of October 15, 2019, in the case No. 903/129/18. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85174593> [in Ukrainian].
15. Ruling of the Grand Chamber of the Supreme Court in the case of February 16, 2021, No. 910/2861/18. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95439658> [in Ukrainian].
16. Ruling of the Grand Chamber of the Supreme Court in the case of May 26, 2020, No. 912/2385/18. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90458902> [in Ukrainian].

I. V. Besaha, N. V. Shevchuk, N. V. Adamchuk. PROSECUTOR'S REPRESENTATION IN CIVIL CASSATION PROCEEDINGS

The article explores the procedural status of the public prosecutor in cassation proceedings within the civil justice system of Ukraine, with particular focus on the exercise of prosecutorial powers to protect the public interest in cases explicitly defined by law. The relevance of the topic stems from the need to reconsider the limits of prosecutorial initiative at the cassation stage in light of the principles of party autonomy, adversarial procedure, and compliance with cassation accessibility standards. The article argues that the participation of the prosecutor in cassation proceedings should not be conflated with traditional supervisory functions or seen as an alternative to legal advocacy. Rather, it should be viewed as a distinct form of public legal representation in the proceedings – one that is clearly defined and limited by statute.

The article's aim is to clarify the content and scope of the prosecutor's procedural powers in cassation proceedings in civil cases, taking into account the specific nature of their involvement in matters concerning the protection of the public interest. It also seeks to identify both theoretical and practical challenges in the exercise of the right to lodge a cassation appeal. The methodological framework relies on formal legal, systemic, comparative legal, and hermeneutic approaches, which make it possible to trace the relationship between prosecutorial function, the procedural limitations of cassation appeals, and the jurisprudence of the Supreme Court of Ukraine.

The article provides an analysis of legislative provisions governing the prosecutor's rights in cassation proceedings, as well as a summary of judicial practice regarding the admissibility of prosecutorial participation in such cases. Particular attention is given to the statutory conditions under which prosecutors may represent the interests of the state before the court of cassation. The public-law nature of such representation is substantiated, emphasizing the need for specific legal grounds and procedural justification for each instance of prosecutorial initiative. It is concluded that the effective exercise of the right to cassation appeal by the prosecutor requires compliance not only with internal institutional regulations, but also with admissibility criteria developed by the Supreme Court in light of the rule of law and the principle of effective access to justice. Future research is expected to focus on a deeper analysis of the Supreme Court's case law on prosecutorial access to cassation, and on developing a conceptual framework for effective public interest representation at the cassation stage of civil proceedings.

Key words: access to cassation, procedural safeguards, Supreme Court practice, public interest in civil proceedings, procedural status of the public prosecutor.